

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De|| EXTREMA VNCTIO-||NE, ORDINE, ET MATRI-||MONIO.|| SINGVLIS LIBRIS
EX-||PLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXVI. Rationem canonicam supputandi gradus, optimam esse, defenditur
contra Bezam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54104)

CAPVT XXVI.

Rationem Canonicam supputandi gradus, optimam esse, defenditur contra Bezam.

DVERSUS omnes superiores errores, statum aliquot sententias, seu propositiones, ut per partes facilius veritas explicetur.

PRIMA propositio: *Ratio supputandi gradus cognationis, qua vtuntur sacri Canones, optima est.* Hanc assero contra Bezam in libro citato de repudiis. Nam cum cognatio sit vinculum eorum, qui propagantur ab vno, non potest fingi melior ratio supputandi gradus, quam penes distantiam ab illo vno. Et confirmatur, quia licet ratio civilis supputandi gradus sit etiam bona, tamen non potest negari, quin Canonica sit melior, cum in linea transuersa primum gradum ponat: videtur enim nescio quid absurdum præ se ferre, quod detur secundus gradus sine primo, ut reuera datur in ratione supputandi civili. Et quamuis ipsi respondere possint, non posse dari primum in illa ratione supputandi: tamen quis negabit, rectè fecisse Canonistas, qui aliam rationem excogitarunt, qua illi etiam incommode moderentur?

SED videamus argumenta Bezae contra rationem supputandi Canonistarum: *Tres, inquit, sunt regulæ quibus comprehenditur tota sententia Canonistarum: nulla illarum est, quæ non sit inepta, et absurda: ergo tota sententia ipsorum est absurda.*

Probat maiorem propositionem; & **PRIMO** quoad primam regulam. Nam **PRIMA** regula est: *[In recta linea numerandos esse gradus, quot sunt personæ, vna dempta.]* Hæc verè regula, inquit Beza, *est nihil efficit à veritate alienum, tamen non rectè concepta est; relinquit enim suspensum animum, cur demenda sit vna, et quæ nam sit demenda.*

RESPONDEO, cur sit demenda vna, & quod demenda sit prima, dubium esse non poterat inspicienti arborem, seu lineas cognatorum. Nam cum gradus sit distantia vnus ab alia, prima persona non potest gradum facere, cum nec à se

ipsa, nec ab vlla superiore distet, alioqui non esset prima: sed secunda: quæ primo incipit distare, & separari ab alia, primum gradum facit. Itaque prima persona est veluti punctum, à quo ducitur linea, per quam distat secunda persona à prima: & illa linea inter media, est primus gradus, qui incipit à prima, & terminatur in secundam; proinde non potest dici gradus, nisi cum producta fuerit secunda persona.

Probat deinde Beza idem de SECUNDA regula, quæ est talis: [*In ordine transuerso si duo æquidistant à stipite, tot gradibus inter se distant, quot à stipite quiuus illorum distat.*] Atqui, inquit Beza, ineptam, & falsam esse hanc enumerationem, vel ipse communis sensus distare potuit: natura enim ipsa ostendit, tot esse oportere gradus, quot sunt generationes; nec posse perueniri à fratre ad fratrem, nisi transitu per patrem communem facto.

RESPONDEO, decipitur Beza, quia fingit ita à fratre ad fratrem transeundum esse per patrem, ac si in aliqua linea per medium punctum, duo fratres, duo extrema tenerent: sic enim haud dubiè vnus frater ab alio duobus gradibus distaret. Sed falsa ista imaginatio est: non enim vltra patrem est progressio ad aliam personam, nisi ad illam à qua pater ipse procedit, nimirum ad auum. Et sic in linea recta per vnam personam transitur ad aliam, quia vna persona procedit ab alia: vt, nepos duobus gradibus distat ab auo, quia non potest à nepote ad auum ascendi, nisi per patrem. At à fratre ad fratrem non transitur per patrem, cum nulla sit processio fratris à fratre, nec immediata, nec mediata, sed frater vterque in patre coniungitur; nec habet coniunctionem frater cum fratre, vel habitudinem, nisi quatenus est vnus cum patre. Quare si quis distantiam inter fratres cognoscere cupit, debet id solùm attendere, quantum distet alter eorum à patre; tantum enim inter se etiam distabunt, eum non habeat alter habitudinem ad alterum nisi vt est vnus cum patre suo, vt iam diximus: quod enim etiam ipse à patre distet vno gradu, per accidens est, respectu distantie ab altero fratre.

DICIT aliquis, Filius patri propinquior esse videtur, quàm fratri; nam & amor, vehementior, & obligatio etiam iustitiae

iustitiae

iustitiæ maior est inter patrem & filium, quàm inter duos fratres. At filius à patre vno gradu distat, ergo frater à fratre magis, quàm vno gradu distat, ergo duobus distat, nisi gradus dimidiatos quis iam fingere velit.

RESPONDEO, maior est propinquitas filij ad patrem, quàm fratris ad fratrem, si sic loqui licet, intensiue, non extensiue: non enim longius distat frater à fratre, quam filius à patre; sed in æquali distantia maior est coniunctio, & proinde maior amor, & obligatio. Et ratio est, quia non sunt gradus illi eiusdem rationis, Filius enim cum patre iungitur, ut effectus cum sua proxima causa, & idè illi similis est ex vi productionis, vnde oritur amor; & ab illo pendet, vnde oritur obligatio. At frater cum fratre coniungitur, ut effectus à communi causa procedens: inter duos autem effectus à vna causa procedentes non est ea dependentia, quæ inter causam, & effectum, licet distantia non sit maior.

Tandem probat Beza tertiam regulam esse falsam, & intolerabilem errorem continere est autem hæc regula *TERCIA* [In linea transuersa inæquali, tot gradibus inter se distat, quod gradibus distat à stipite ille, qui est remotior.] Hæc vero regula, inquit Beza, tam crassum, & pudendum errorem prodit, ut vel sola manifeste ostendat, istos Antichristos verò fuisse veruginis spiritui mancipatos, ut Dominus per eos ulcisceretur in vniuerso mundo suæ veritatis contemptum. Cui enim, obsecro, nisi prorsus mente capio, veritate in mentem potuit, ut existimaret, data duplici serie cognatorum, vna ad dexteram, altera ad sinistram, consistit quidem ex vna parte discrimen generationum, in altera autem item? Hæc ille.

Vis autem argumenti in hoc sita est, quod ex nostra regula sequatur hoc absurdum, ut vna persona æqualiter distet à multis inæqualiter distantibus. Nam si à stipite, qui sit Thare, descendant ab vna parte Abraham, Isaac, Iacob, Ioseph; ab altera Nachor, Bathuel, Laban: si quæras quoto gradu distet Ioseph à Nachor, respondebitur, quarto: si quæras quoto distet idem Ioseph à Bathuel, respondebitur, tertio: quarto, & idem dicitur de Laban. Absurdum autem omnino videtur, ut idem Ioseph æqualiter distet ab illis tribus, qui inter se singulis gradibus distant.

RESPON

RESPONDEO, hoc argumentum, si quid probat, probat etiam contra secundam regulam: nam etiam in linea transversa æquali, qui est postremus in vno latere, distat æqualiter ab omnibus, qui sunt in altero latere. Quare frustra adducitur hoc argumentum propriè contra tertiam regulam.

SED argumentum reuera contra neutram regulam vllam vim habet. Nam qui sunt in vno latere, non habent habitudinem ad eos, qui sunt in altero, nisi ratione stipitis, in quo vniuntur, & idèd per accidens est, quod inter se distent, vel non distent; quantum ad habitudinem ad personas alterius lateris. Quare non est absurdum, sed planè conueniens, immò & necessarium, vt Ioseph tantùm distet à Nachor, quantum à Bathuel, vel etiam à Laban, licet illi inter se singulis gradibus distinguantur: nam tres illi Iosephum respiciunt, solùm quatenus omnes tres vniuntur in Thare primo stipite, à quo Ioseph quatuor gradibus distat.

SED petet aliquis fortasse, vnde fiat, vt si consideremus personam remotiorem à stipite, inueniamus illam æqualiter distare ab omnibus personis alterius lateris, vt diximus de Ioseph: si verò consideremus propinquiorem, inueniamus illam distare inæqualiter à singulis alterius lateris. Nam certè Abraham, qui est proximus stipiti, id est, Thare, distat à Nachor, qui est primus in altero latere, vno gradu; à Bathuel, qui est secundus, duobus; à Laban, qui est tertius, tribus.

RESPONDEO, rationem huius esse, quia quando consideramus personam remotiùs distantem, vel Ioseph, tunc attendimus distantiam ipsius à stipite, & in stipite intelliguntur omnes, qui sunt in altero latere: & idèd tantùm distat persona illa remotior à stipite, quantum ab omnibus personis alterius lateris. At quando consideramus personam propinquiorem, vt Abraham, tunc non attendimus distantiam eius à stipite, sed distantiam stipitis ad personas alterius lateris, & in stipite tunc intelligimus personam illam propinquiorem: & quia stips distat inæqualiter à personis alterius lateris, idèd etiam persona illa propinquior, id est, Abraham, inæqualiter distat ab omnibus personis alterius lateris.

DICES

DICES rursus, quare considerando personam remotam, ut Ioseph, attendimus distantiam eius à stipite; & non etiam id facimus, quando consideramus personam propinquam, ut Abraham?

RESPONDEO, quia si considerando personam propinquam attenderemus distantiam eius à stipite, sequeretur personas aliquas alterius lateris esse propinquiores suo collateralis, quam stipiti, quod est omnino impossibile; cura non coniungantur collaterales, nisi per stipitem. Hoc autem absurdum, & impossibile sequi, perspicuum est. Nam si attendamus distantiam Abraham à Thare, & in Thare intelligamus omnes personas alterius lateris; tunc distabit Abraham ab omnibus personis alterius lateris vno tantum gradu, quemadmodum vno tantum gradu distat à stipite, qui est Thare. Ergo Abraham, & Laban erant in primo gradu. Ergo Laban propinquior erit ipsi Abraham, quam ipsi Thare; nam ab Abraham distabit vno gradu, à Thare tribus, quod est impossibile, cum per Thare Laban coniungatur cum Abraham.

Atque hoc est fundamentum tertiæ regulæ Canonice mirum, tot gradibus in linea inæquali distare inter se collaterales, quod gradibus distat remotior à stipite; non autem quot gradibus propinquior distat ab eodem stipite, ex cuius regulæ ignorantia processit inanis illa iactantia, atque temeritas Beza.

CAPVT XXVII.

Non omnia præcepta Leuitici de gradibus cognationis, esse de iure naturæ.

IT iam SECVNDA propositio: Non obligantur Christiani ad præcepta Leuitici, quæ de gradibus habentur in Leuitico. Hæc est contra Lutherum, Bucerum, Melanchthonem, Kemnitium, Caluinum, & Beza,

Sed est INPRIMIS OBSERVANDVM inter nos, & universarios convenire, præcepta Leuitici non obligare Christianos, quatenus proprie Leuitica, id est, positiva, & iudicialia